

Koncert med Schiller Instituttets kor o.a., Berlin-konference juni 2016

Se/hør alle musikvideoer fra
Schiller Instituttets
Internationale Konference, 25. –
26. juni, 2016: [Klik her](#)

Gottfried Leibniz (1646-1716), et fantastisk, optimistisk geni

Gottfried Leibniz (1646-1716), et fantastisk, optimistisk geni, brugte sit liv på at forbedre menneskeheden – inden for økonomi, videnskab, filosofi og politik. Leibniz opfandt kalkulen og skabte læren om fysisk økonomi, og hans arbejde og liv tjener som model for nutiden og var en inspiration for den unge Lyndon LaRouche

Download (PDF, Unknown)

Helga Zepp-LaRouche: Kun en videnskabelig og kulturel renæssance kan standse den Mørke Tidsalder, der nu er ved at sænke sig over menneskeheden. Dansk udskrift

(Zepp-LaRouche 32 min.)

Kun, hvis man anvender en Marshallplan, en Silkevejs-Marshallplan i regionen, hvor alle disse lande ... arbejder sammen og siger: Vi vil tage hele området fra Kaukasus til den Persiske Golf, fra Afghanistan til Middelhavet, som ét område, og vi vil sætte en reel udvikling i gang. Vi erklærer ørkenen krig; vi skaber nyt vand! ... Så kan man udvikle landbrug. Man kan udvikle skovbrug. Man må bygge infrastruktur, der er lige så

tæt som f.eks. i Tyskland. Tyskland er et perfekt eksempel på et infrastrukturmæssigt meget veludviklet land. Så kan man bygge nye byer, og man kan opbygge industrier.

GDE Error: Requested URL is invalid

**Er skønhed en politisk
nødvendighed?**

Helga Zepp-LaRouche

Det var en anden af Schillers ideer, hvor han sagde, »Hvert menneske har et ideelt menneske i sig, og det er hans eller hendes store opgave i livet at opfylde dette store potentiale og gøre dette ideelle menneske, der potentielt set findes i enhver, identisk med det faktiske menneske.« Jeg finder også, at dette er et meget smukt svar på ideen om, hvorfor er vi her? Hvorfor er vi på planeten Jord? Hvad er formålet med vores eksistens?

Download (PDF, Unknown)

Lyndon LaRouche: Den klassiske kunstart kaldet fysisk økonomi

Først i sidste fjerdedel af det 17. århundrede kom der en revolution, da den første, egentlige videnskabelige økonomi blev udviklet som fysisk økonomi, på basis af opdagelser af Gottfried Wilhelm Leibniz (1646-1716), der også må regnes som grundlæggeren af en stor del af den øvrige, europæiske videnskab.

GDE Error: Requested URL is invalid

Video: 'Den klassiske revolution' – Hvem ejer din kultur? Med dansk udskrift

Hvem ejer din kultur? Du gør ikke. Du ejer ikke engang din egen sjæl. Du har solgt din sjæl billigt.

Hvem bestemmer, hvad du lytter til? Du tror, det er dit eget valg? Du er totalt kontrolleret.

http://bitcast-a.v1.sjcl.bitgravity.com/larouche/videos/20110423_classical-revolution-featurette.mp4

Den klassiske revolution.

Af vore kolleger i Schiller Instituttet i Tyskland

Del I: Hvem ejer din kultur?

Harley Schlanger: Hvem ejer din kultur? Du gør ikke. Du ejer ikke engang din egen sjæl. Du har solgt din sjæl billigt.

Hvem bestemmer, hvad du lytter til? Du tror, det er dit eget valg? Du er totalt kontrolleret.

Raymond Björling: De lader nogle unge mennesker, der arbejder på en computer og laver nogle sange på computer, de lader dem tage over, og de er afhængige af disse fyre – de investerer bare nogle penge. Lav noget god musik, siger de, som jeg kan tjene penge på. Det er de store kanoner bag det hele, man ser dem aldrig, men det er de store kanoner, og de tjener milliarder af dollar på det.

Harley Schlanger: Kombinationen af organiseret kriminalitet og britiske finansinteresser vælger et par psykopater til at udvikle deres kultur. Og man vader lige ind i det, går lige lukt i en fælde – ligesom et dyr, ligesom en rotte, der ser et stykke ost i en musefælde, og når denne fælde først klapper, siger man, »Dette er min kultur«. Og man indser ikke, at et usynligt, elektrisk hegn er blevet sat rundt om én, som former den måde, man tænker på.

Helga Zepp-LaRouche: Kongressen for Kulturel Frihed havde frem til sin afsløring, så at sige, i 1967, 120 kulturtidsskrifter i Europa. De spillede en massiv rolle i skabelsen af 'Regiteater', og jeg føler meget stærkt, at denne totalt

bevidste kulturelle krigsførelse må standses og vendes, hvis befolkningen skal blive forsonet med sine kulturelle rødder.

Schlanger: Dette er et overlagt angreb på det menneskelige samfund – denne rock/sex-modkultur. Den blev til kulturen, den er ikke længere modkulturen. Og det har ingen mening for folk, så at gennemtæve et menneske på gaden, eller at vende ryggen til sult i Afrika eller sult i Los Angeles – medfølelsen for menneskeheden er der ikke.

Helga: Folk har slet ingen medfølelse mere. For eksempel siger mange unge mennesker: »Afrika? Hvad har det med mig at gøre? Der tager jeg ikke hen.« Medfølelse i denne sammenhæng vil sige at have medfølelse, intellektuelt og emotionelt, med hele universet og planeten, som den er. Og hvis man ikke kan føle det, så er der noget i dig, som ikke er udviklet. Unge mennesker, i overvejende grad unge mennesker, har en tendens til at forspilde deres liv. Mange fødes, lever og dør uden nogensinde at smage det, som Nicolaus Cusanus kaldte »sandhedens sødme«, blot en enkelt gang. Nogle opdager den ret sent, og begynder så at dyrke en eller anden kreativ aktivitet i en alder af 70; men det er selvfølgelig lidt for sent til virkelig at kunne opnå noget stort.

Derfor er mit råd til unge mennesker, at de skal gøre ligesom Moses Mendelsohn gjorde. Han kom fra en baggrund, der ikke ligefrem opmuntrede til et intellektuelt liv. Moses Mendelsohn tog til Berlin og mestrede inden for ganske kort tid alle områder af viden: musik, historie, filosofi og mange andre ting; og det lykkedes ham snart at blive det 18. århundredes Sokrates, som mestrede alle felter af viden. Det er, efter min mening, en vidunderlig model for unge mennesker at følge, unge, der ikke har haft adgang til disse ting. At de blot siger: »Jamen, jeg er lige så vel i stand til at uddanne mig inden for musik, klassisk musik; jeg kan studere bel canto sang, stor poesi, skuespil, arkitektur og videnskab. Alle disse ting ligger åbent for mig, men kun, hvis jeg er opsat på at gøre det. Jeg ønsker at opdage mit kreative potentiale og

fremme det.« Og jo tidligere i livet, man gør det, desto bedre; desto mere tid vil man have til at udvikle det fuldt ud.

Del II: At lancere renæssancen

Helga: Schiller sagde: Hvad skal man gøre, når staten er korrupt, og masserne er apatiske? Hvor kommer forandring egentlig fra? Og Schiller fandt dette virkelig fantastiske svar: at det kun kan ske gennem klassisk kunst. Grundlæggende set er det ved at arbejde med klassisk kunst, at mennesket bliver frit i sit indre; for hvis man studerer komponisters, digteres og skuespilforfatteres kreativitet, så eftergør man det, eller man kan lære at eftergøre det; og dette muliggør denne frie borger, som tydeligvis ikke var til stede under Den franske Revolution. Derfor mener jeg, at det er kombinationen af begge, men især at arbejde med klassisk kunst, er et meget vigtigt skridt i retning af at besvare dette spørgsmål.

Bel canto: Kunsten at synge skønt

Björling: Vi fødes med det. Alle er født med det. Se bare på et lille barn, det tager en dyb indånding, brystkassen udvides, og så er det stille ... tænker næsten, hvad foregår der; og så kommer stemmen. Den eksploderer. Det er samme måde at tænke på, den samme måde.

Bel canto-teknikken har til hensigt at opbygge eleven til at holde hele livet. Og en god bel canto-teknik giver muligheden for at synge hele sit liv og ens stemme bliver aldrig gammel. Jeg har mødt mennesker, der er omkring 80, og når man taler i telefon med dem, så lyder de stadig, som om de var tyve. Deres stemme bliver yngre og yngre.

Magien i musik og kontrapunkt

Lyndon LaRouche: Det, vi kalder musik, er baseret på to ting: den menneskelige sangstemme, det, som den menneskelige sangstemme kan være, og samtidig på basis af evnen til at kunne give udtryk for den form for idéer, som intet dyr er i stand til at udtrykke, og som er menneskelig skabevne. Menneskeheden er den eneste art, der kan forandre sin adfærd på en skabende måde. Og det, der er skønt og godt for menneskeheden, er at være menneskelig. Det er at være skabende, hellere end at gøre det samme hele tiden.

Daniel Lipton: Musik er naturligvis en reproduktion af den menneskelige stemme, og alle disse stemmer går fuldstændig i forening hos Bach. Beethoven nåede højden af sine følelser, og da han ikke kunne komme videre i komposition, prøvede han fugaen, for fugaen var indbegrebet af alle disse følelser.

Schlanger: Det, vi må gøre, er at udvikle menneskers kapacitet til at tænke på måder, der ikke er lineære. Og det er, hvad kontrapunkt, er, når man begynder at føje stemmer til, når man har to stemmer, eller tre, fire, fem eller seks stemmer, der skaber en forøget evne til at fremkalde omskiftelighed, eller forandring, eller et enkeltstående indlæg, om det er anvendelsen af 'lydian interval' i 'cross voice' (at skifte til en anden stemme), i en kanon eller noget tilsvarende, hvor hjernen er nødt til at gå ud over blot at følge en enkel linje.

LaRouche: Og det bedste eksempel på dette er selvfølgelig Bach. Og hvis man vil bruge Bach, ville man tage ting som præludierne og fugaerne, som det bedste eksempel på en skabende kunstner, de har udviklet en idé om veltemporeret musik, som er skabt for at gøre det muligt for folk at blive skabende. Og hvis man ser på, hvordan kompetente mennesker opfører Bachs præludier og fugaer, får man en fornemmelse af, hvad kreativitet er.

Lipton: Dette, at det er nødvendigt, at man lærer dette krævende, det mest krævende, som er fugaen, er væsentligt for enhver musikers udvikling. Og mere endnu for en komponist.

Genopdagelsen af 'Motivführung'

LaRouche: Mozart har altid været et geni, og han havde to faser; der var denne fase før han tog til salonen om søndagen, og efter. Han havde en revolution, da han tog til van Swietens saloner, som Haydn havde gjort. Haydn havde komponeret sin række af kvartetter, baseret på van Swietens indflydelse. Mozart kom ind i billedet, og han gjorde det samme, og skabte sine kvartetter, som et modsvar til Haydn, dedikeret til Haydn, fordi Haydn havde bibragt ham en forståelse for dette højere element.

Norbert Brainin: Det ligger mig meget på hjerte, jeg har længe båret på det, og det har aldrig rigtig fundet genklang med andre; og den eneste person, som omgående forstod det, var Lyndon LaRouche.

LaRouche: Han demonstrerede noget, som jeg havde som et begreb, men ikke som udtryk. Og det var en ting, at man hørte et begreb, når man hørte noget. Og så dernæst forstå, hvordan man skabte dette udtryk, hvordan man skabte sit eget sind, genererede sit eget sind; det er noget andet. En stor musiker, som har en fornemmelse for motivführung, som han havde, og det vidste jeg på forskellige måder, åbner faktisk, ved at opføre for dig, noget, der kommunikerer denne idé, så man nu ved det.

Brainin: De nuværende Mozart- og Haydn-forskere forstår det overhovedet ikke. De ved, at det eksisterer, og har også skrevet om det, men bortset fra det beskæftiger de sig slet ikke med det.

Kunstnerne: At bringe menneskeheden fremad

Schlanger: Det er frygteligt at se, når professionelle musikere begynder at se det, de laver, som et job, i modsætning til en del af en mission om at bringe disse skønne idéer til folk.

Lipton: Hvorfor udfører man denne profession? Det ansvar, man har over for musik i selv samme øjeblik, som man har påtaget sig dette; det må være et spørgsmål om liv eller død, at udføre denne profession.

Helga: Netop, fordi kunstneren som ingen anden har evnen til bevæge tilhørerne, må denne evne ikke misbruges til lavere motiver; men snarere, før kunstneren vover at bevæge tilhørerne, må han først have forædlet sig selv til at være det idéelle menneske. Det er jo en stor udfordring, og det betyder, at kunstneren ikke bare kan komme fra sin daglige rutine og pludselig stå foran publikum. Han må derimod være bevidst om sin opgave, og forædle publikum, menneskene. Schiller har hundredevis af gange sagt, at han havde dedikeret alle sine kunstværker med det formål at forædle menneskeheden. Og jeg mener, at vi ikke alene må kæmpe for opførelsen af klassiske værker, men også for, at kunstneren går bag om stykket og fremstiller et kunstværk sådan, som det var tænkt. Kun da kan det have en virkning.

William Warfield: Og jeg så op, og maestroen havde en tåre i øjet, som trillede ned ad kinden, og han sagde, er vi ikke heldige, at vi er musikere? Jeg har aldrig glemt det øjeblik, for han skitserede for os, at den profession, som vi var i, er en profession, som er et kald, som er en kunst, og en profession, som, når man er i den, så er man nærmest Gud, mener jeg, når man opfører; man er et medie for den vidunderlige ting, som vi får fra noget højere og som går igennem os, og gør os til større mennesker, og gør os til medier for at overføre dette til andre mennesker.

Bag noderne

LaRouche: Vi mennesker tror, vi har fem sanser. Faktisk har vi flere. Hvis vi er tilstrækkelig intelligente, lærer vi, hvad nogle af disse kommunikationsformer er. De fleste mennesker er ikke bevidste om dem. De er måske påvirket af dem, men de er faktisk ikke bevidste om dem. De er påvirket af noget, som for dem, bevidst, synes blot at være kaos. Og dog, som Shelley indikerer i de sidste afsnit af sin »Forsvar for poesien«, så kunne dette være det vigtigste af det hele. Og man finder, at i kompositionen af poesi, i kompositionen af musik, er det præcist dette aspekt, af resonans, af genklang, som er den essentielle kommunikation. Og vi gør det bedst i opførelse af klassisk musik.

En ny, klassisk renæssance for verden

Helga: Nicolaus Cusanus talte om, at overensstemmelse i makrokosmos kun er mulig, hvis alle mikrokosmosser kan udvikle sig. Samfundet af folkeslag må sikre, at ethvert folk, enhver nation, udvikler sit maksimale potentiale, og at det er i alles interesse at hjælpe denne nation, og omvendt. Hvis dette sker på verdensplan i historien, så mener jeg, at vi vil have opfyldt forudsætningerne for at drage fordel af studiet af de mest ophøjede idéer, som menneskeheden hidtil har fostret, og indlede en virkelig kulturel renæssance for hele menneskeheden.

Del III: En tilbagevenden til Verdi-stemningen, A = 432 Hz

– eller en Ny Mørks Tidsalder for musik.

'Det, der står på spil, er den klassiske musiks fremtid'

Liliana Gorini: LaRouche sagde: »Jeg er ligeglad med, om man må tape fagotter og oboer til; man må sænke stemningen af orkestret. I modsat fald vil man ødelægge stemmerne, og hele meningen med operaen vil gå tabt.«

LaRouche: Jeg vidste, hvad der behøvedes, fordi jeg kendte musikken. Jeg vidste, hvad der måtte ske, fordi musikken er baseret på den menneskelige sangstemme.

Gorini: Sjovt nok fandt jeg et brev fra Giuseppe Verdi fra 1884, hvor han skriver nøjagtig det, som LaRouche siger. Han skrev: Der er videnskabelige grunde til, at vi må gå tilbage til det, han kaldte $A = 432$ Hertz.

LaRouche: De fleste af de førende sangere på det tidspunkt, tilsluttede sig vores forsvar for denne afstemning, imod den højere afstemning, som faktisk er meget ødelæggende.

Gorini: Da hun kom ind, var publikum selvfølgelig meget spændt, da hun var så berømt.

Renate Tebaldi: Jeg kæmper meget for dette spørgsmål, for det er ikke rigtigt for unge sangere, som ikke kan fortsætte fremad med denne høje stemning. Efter års skoling og undervisning, kastes de pludselig ud på operascener, som La Scala i Milano, eller operaen i Wien, hvor de finder en meget høj stemning, og de er fortabt.

Gorini: Det samme skete med Piero Cappuccilli

Cappuccilli: Jeg må sige, at hvis stemningen på Verdis tid var $A = 432$ Hz, og han skrev sine operaer til dette toneleje, var Verdi selvfølgelig en meget intelligent mand, og han kendte stemmerne meget godt, og han skrev for stemmerne. Skal vi give et eksempel?

Gorini: Det bliver i det andet stemmeleje. Stemmens farve er også en anden.

Cappuccilli: Det er en helt anden historie!

Gorini: Det er en af grundene til, at denne kampagne blev støttet, især af Verdi-sangere.

Antonella Banaudi: Jeg må sige, at da jeg prøvede A = 432 tonehøjden, var det for mig en behagelig opdagelse. Jeg prøvede Aidas arie, »Oh cieli azzurri«, som normalt er meget vanskelig, eftersom melodistemmen er overalt på sopranens stemmeregister. For mig er det, at gå tilbage til en lavere tonehøjde end den, der er blevet anvendt i de seneste 20-30 år, et spørgsmål om respekt. Respekt for komponistens kunstneriske vilje, for hans idé om farve, om lyd, stemmens lyd, og også respekt for stemmen som instrument.

Lipton: Det var forbløffende, hvor stor forskellen var, og hvor meget mere rund, musikken var med Verdi-stemningen. Dette er måden, disse kompositioner blev komponeret på, og det var meningen, at de skulle være i den stemning. Vore moderne orkestre stemmer hele tiden højere og højere – i Wien har fløjterne været nødt til at høvle noget af deres instrumenter, fordi de ikke kan stemme dem højere. Det er ikke naturligt, og jeg ved, at strengeinstrumenterne lyder mere fremragende, når de stemmes højere, men er det kun storhed, vi søger, eller er det essensen af den måde, musikken blev skrevet på?

Foto: Operasangerinden Antonella Banaudi har holdt flere foredrag på Schiller Instituttets konferencer

Se også: Antonella Banaudi: Skønhed er universets sprog

Helga Zepp-Larouche: Om Schillers digt »Nänie«, klassisk kultur og sjælens udødelighed

Schiller Instituttets 30-års Jubilæumskonference i New York, 15. juni 2014.

Den store betydning, som Schiller Instituttet tillægger klassisk kultur, har alt at gøre med håbet om at komme ud af denne civilisationskrise, for vi har ikke blot en finanskrisen, en politisk krise og en militær krise, men vi har i bund og grund en kulturkrise, og hvis vi ønsker at komme ud af den, må vi sørge for, at befolkningen i almindelighed får adgang til klassisk musik og klassisk poesi, for det er den eneste måde, hvorpå vi kan sørge for, at mennesker får adgang til deres indre kilde til deres egen skabende evner, og der er næsten intet andet ud over klassisk musik og klassisk poesi, som kan gøre dette.

De fleste mennesker har ingen idé om, hvad klassisk vil sige. De tror, klassisk musik er Rolling Stones eller noget andet gammelt, og faktisk er den klassiske kunst, som den udvikledes i Tyskland i den klassiske periode, og naturligvis også i andre lande, men den tyske klassik repræsenterede faktisk den højeste standard af både musik og poesi, og havde den højeste standard af, hvad der hører til det.

Det klassiske digt, Nänie, som vi skal høre nu i en komposition af Brahms, er et fuldkomment digt. Det har alle de bestanddele, som Goethe, Schiller og nogle af de andre store digtere, som fastlagde universelle, æstetiske love, definerede. Det har en skøn, poetisk idé. Denne idé er gennemkomponeret, og det har en transformation til en højere idé, som man ikke kan udtrykke i et prosastykke, og der er ikke ét ord for meget, og det ville kræve, at jeg sagde endnu

mere, men jeg lader det være godt med det.

Jeg vil gerne læse digtet Nänie først på tysk for Jer, og dernæst vil John Sigerson læse det på engelsk, og dernæst vil jeg komme med et par kommentarer om digtet, for de fleste mennesker har glemt, hvordan man 'åbner' digte. De læser noget, der er skrevet af Shakespeare eller andre digtere, Shelley; og de siger, at de ikke synes, det giver nogen mening, men de gør sig ikke den anstrengelse, ord for ord, linje for linje, strofe for strofe faktisk at erobre digtet, og på denne måde komme ind i, hvad det betyder; og når de gør det, vil man se, at det giver adgang til den mest blide, den mest lyriske del af sjælen.

Poesi er faktisk den absolut mest nødvendige måde at få adgang til kreativitet på, at den kendsgerning, at kunst er gået så meget tabt, har alt at gøre med den aktuelle krise, som vi befinder os i. Så jeg vil læse digtet »Nänie« for Jer:

Nänie

Auch das Schöne muß sterben! Das Menschen und Götter
bezwinget,

Nicht die eherne Brust rührt es dem stygischen Zeus.

Einmal nur erweichte die Liebe den Schattenbeherrscher,

Und an der Schwelle noch, streng, rief er zurück sein
Geschenk.

Nicht stillt Aphrodite dem schönen Knaben die Wunde,

Die in den zierlichen Leib grausam der Eber geritzt.

Nicht errettet den göttlichen Held die unsterbliche Mutter,

Wann er am skäischen Tor fallend sein Schicksal erfüllt.

Aber sie steigt aus dem Meer mit allen Töchtern des Nereus,

Und die Klage hebt an um den verherrlichten Sohn.

Siehe! Da weinen die Götter, es weinen die Göttinnen alle,
Daß das Schöne vergeht, daß das Vollkommene stirbt.

Auch ein Klagelied zu sein im Mund der Geliebten ist herrlich;
Denn das Gemeine geht klanglos zum Orkus hinab.

Naenie på engelsk

Even the beautiful must perish! It vanquishes men and Gods
alike,

yet it moves not the steely breast of the Stygian Zeus.

Only once did love make The Lord of Shadows relent,

But, still on the threshold, he sternly withdrew his gift.

Aphrodite failed to stanch the beautiful boy's wound,

which the wild boar had gruesomely gashed into his delicate
body.

The divine hero could not be saved by his immortal mother,
when, dying at the Scean gate, he fulfilled his fate.

And yet, she rises from the sea with all Nereus' daughters,
and lifts her voice in lament over her glorified son.

Look! The Gods are weeping, all the Goddesses are bemoaning
that the beautiful must pass away, that the perfect must die.

Even to be a song of lament in the mouth of she, who is loved,
is glorious,

because the tawdry goes down to Orcus unsung.

(Translation: John Sigerson)

Nänie på dansk (blev naturligvis ikke læst op på konferencen)

End må det skønne dø! Hvad mennesker og guder besejrer,
ej den stygiske Zeus' pansrede hjerte bevæger.

En gang kun kærlighed gjorde Skyggernes Hersker blød,
Og endnu på tærsklen, nådesløs, trak han tilbage sin gave.

Ej kan Afrodite hele den skønne ynglings sår,
som i det sarte liv så grusomt ornen flåede,

Ej redde den guddommelige helt kan den udødelige moder,

Da, døende ved den Skæiske port, han opfylder sin skæbne.

Men af havet med alle Nereus' døtre hun stiger,

Og over den herliggjorte søn en klage opløfter.

Se! Da guderne græder, da græder alle gudinder,

at det skønne forgår, at det fuldkomne dør.

Men herligt en klagesang på de kæres læber at være;

Thi ubesunget det tarvelige ned til Orcus går.

(Oversættelse: astj)

Lad os tage den første reference til græsk mytologi, som Schiller bruger, myten om Orfeus og Eurydike: Dette er en meget smuk mytologisk fortælling, hvor Orfeus af guden Apollon fik evnen til en smuk sangstemme, og også til at spille så kraftfuldt på lut, at han ikke blot bevægede mennesker til tårer, men også træer og sten bevægedes. Han forelskede sig i Eurydike, som var en flodnymfe, og de giftede sig, men hun døde kort efter, og Orfeus var så fuldstændig fortvivlet, at

hverken bøn eller sang eller noget som helst kunne få ham ud af sorgen, eller bringe hende tilbage.

Så han tog en beslutning, som intet andet menneske før havde taget. Han besluttede at tage ned i de dødes rige for at bringe hende tilbage, ind i Tartaros, og der taler han med Hades, Underverdens Hersker. Og han sang for ham om sin udødelige kærlighed og sin smerte, som var stærkere, end han kunne bære. Så han kaldte på Hades om mindede ham om, at han var blevet forelsket i sin hustru Persefone, som han havde røvet fra en eller anden udenlandsk by og dernæst ægtet. Og noget sådant var aldrig før sket, så alle Underverdens skygger, alle de mytologiske skikkelser, samledes om ham og lyttede til hans skønne sang. Og selv Eumeniderne, hævnens gudinder, var rørt til tårer af hans udtryk for skønhed og kærlighed. Selv den dystre Underverdens Hersker var rørt, og dernæst kalder hans hustru, Persefone, på Eurydikes skygge og siger til Orfeus, at deres store kærlighed har rørt dem, og at de vil opfylde hans bøn, og at hun kan følge ham, men kun på én betingelse: Han må ikke se sig tilbage, for ser han sig tilbage én gang, så har han mistet Eurydike for altid.

Så går Orfeus, og Eurydike følger ham naturligtvis, men eftersom hun er en skygge, kan han ikke høre hende. Så på et tidspunkt går der fuldstændig panik i ham, og han ser sig tilbage og ser, at hun virkelig er der. Og hun ser på ham et øjeblik, sorgfuld, meget ømt, og i samme øjeblik, hvor han vil omfavne hende, forsvinder hun i intetheden. Fuldstændig ude af sig selv kaster han sig i Styx, som er den flod, der adskiller Underverden fra den jordiske verden, og han græd i syv dage og syv nætter, men forgæves – Guderne forblev uberørte.

Se, Naenie er navnet for en klagesang, som var et meget almindeligt fænomen i græsk filosofi, i græsk mytologi; hver gang en stor, mytologisk skikkelse døde, var der en klagesang, en naenie, og denne naenie, denne klagesang, blev til en selvstændig kategori af poesi.

Digtet Nänie begynder tydeligtvis med en meget følelsesmæssig erklæring, som giver mening for alle mennesker, for alle oplever det en eller flere gange i deres liv: Selv det skønne

må dø. Hvor tit har vi ikke sagt, hvorfor dør det skønne? Det er en universel, menneskelig følelse, men Schiller taler imidlertid ikke om tabet af en person, han taler om tabet af skønhed, og han kommer med tre eksempler. Det første er eksemplet med Eurydike og Orfeus, som jeg nævnte, og som er kærlighedens skønhed. Det andet er myten om Afrodite, gudinde for skønhed, og hendes elsker, den smukke yngling Adonis, som såres af en vild orne og dør. Og det tredje refererer til Akilleus' død i Troja. I den græske mytologi var Akilleus søn af Thetis, der igen var datter af Nereus og hustru til Peleus. Schiller kalder Akilleus den guddommelige helt, og hans skønhed er karakter, dyd og mod. Han kæmpede, men selv hans udødelige moder kunne ikke redde ham. Men så rejser hun, den udødelige moder, sig af havet med alle Nereus' døtre, og de synger naenien, klagesangen, over Akilleus. Og så sker der noget meget smukt; der er et skift i digtet. Det siger, se, alle guderne græder, og alle gudinderne begræder, at skønhed forsvinder, at det fuldkomne må dø.

Se, de tre eksempler, som Schiller giver os i dette digt, begynder alle sammen med et 'ej' i den tyske version; det går tabt i den engelske oversættelse, for der skal en poet til at oversætte et klassisk digt lige så smukt på et andet sprog; og jeg siger ikke, at John ikke er en poet, jeg siger bare, at han ikke havde tid nok (latter) til det, og ønskede, at folk skulle have adgang til en relativt vanskelig tekst; men på tysk er sætningerne 'nicht die eherne Brust', 'nicht stillt Aphrodite', 'nicht errettet den göttlichen Held' kunstneriske greb, med hvilke man sikrer sig, at tilhørerne forstår, at det faktisk er det samme emne.

Så er der også i det tyske digt meget skønne former, som rytmerne, som er en sekvens af heksameter og pentameter, og på tysk har ordet 'Dichtung' (digtning) en helt speciel betydning; 'dicht' betyder 'tæt' eller 'intens', så 'Dichtung' betyder fortætning, så man fortætter prosaen på en sådan måde, at man kommer til et højere niveau.

Så i det første tilfælde, selv det skønne må dø, og alle guderne og gudinderne græder; det skønne er ikke død, for, og

her er det, transformationen opstår, for i klagesangen bliver det skønne udødeligt. Så digtets emne er ikke tabet af skønhed, for skønheden er i klagesangen, i naenien, i poesien, for det gemene, det tarvelige, forsvinder ubesunget i Orcus.

Se, det, digtet her siger, er, at skønheden i kunst er udødelig. Selv, hvor døden ødelægger det skønne, kommer skønheden atter til syne i kunsten, og det er selvfølgelig også sandt for enhver, der i sit liv bidrager med noget til menneskeartens udødelighed og fremskridt.

Se, Nikolaus fra Kues sagde, at sjælen er det sted, hvor al videnskab og al kunst skabes; at den skabte videnskab, den skabte kunst, er udødelig. Det betyder samtidig, at det er det absolutte bevis på, at sjælen er udødelig, for selvfølgelig er det, som skaber, af en højere orden end det skabte. Så når sjælen først skaber udødelige ting, er sjælen udødelig.

Se, skønhed i alt dette er ekstremt vigtigt, for i adskillige digte og skrifter taler Schiller om konflikten mellem begæret, nydelsen her og nu, sansernes nydelse, og så sjælens skønhed, som er forbundet med universelle principper og udødelighed. Og han stred, og gjorde denne strid kendt, at for at være en universel sjæl, for at være en filosofisk sjæl, for at være en skøn sjæl, for at være et geni, så må man løse denne konflikt, for din sjæl kræver en ting, og dine følelser siger noget andet; man kan ikke løse det, og hvis man blot adlyder pligten, så ender man som Emmanuel Kant, man bliver til en af disse kantianske typer, som gør deres pligt, men er fuldstændig glædesløse.

Så dette løser Schiller ved at sige, at skønhed er det domæne, hvor konflikten mellem de sanselige glæder og de sjælelige glæder overvindes. For det er hævet over enhver tvivl, at skønhed hører til sansernes domæne, man kan føle det, man kan se det og nyde det med sine følelser, men det er også noget, der påvirker ens sjæl.

Og det er derfor det, som løser konflikten, og det har alt at gøre med behovet for civilisationens æstetiske opdragelse, og det har været Schiller Instituttets fuldstændige overbevisning, og en af årsagerne til dets grundlæggelse, at

vi må opdrage menneskeheden æstetisk, for den barbarisme, som vi ser i verden i dag, er simpelt hen en total mangel på denne form for æstetiske opdragelse.

Og derfor beder jeg Jer alle: Hjælp os med at udbrede klassisk kultur, for kun, hvis man elsker klassisk kultur, er mennesker virkeligt menneskelige.